

Sygn. akt III CSK 169/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

w sprawie z wniosku A. L.
przy uczestnictwie A. O.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 grudnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 18 grudnia 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzwonne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 grudnia 2017 r. wnioskodawczynie A. L. powołała się na zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy dokument geodezyjny, sporządzony przez podmiot, który został przyjęty do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, lecz co do którego nie zostało odnalezione ostateczne rozstrzygnięcie administracyjne mające za podstawę ten dokument, może wyznaczać stan prawny nieruchomości w sprawie o rozgraniczenie. Nadto, istotnym zagadnieniem, w przekonaniu skarżącej, jest ocena możliwości odstąpienia przez sąd od ustalenia granic nieruchomości na podstawie stanu prawnego na rzecz stanu ostatniego spokojnego posiadania. Skarżąca powołała się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wyrażającą się w tym, że sąd nie uwzględnił domniemania prawdziwości dokumentów geodezyjnych, a tym samym nie ustalił stanu prawnego nieruchomości aktualnego na chwilę orzekania (art. 316 § 1 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury powołanie się na istotne zagadnienie prawne, jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl. i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienia nie odpowiadały tym wymaganiom. Zostały one zredagowane w sposób kazuistyczny, osadzony w stanie faktycznym konkretnej sprawy i zmierzający w istocie do weryfikacji prawnego stanowiska skarżącej, która prezentowała pogląd, początkowo oparty na twierdzeniu o zasiedzeniu pasa gruntu, a następnie w oderwaniu od tych twierdzeń, że rozgraniczenie powinno nastąpić według danych ujawnionych na mapie ewidencyjnej, które - jej zdaniem - odpowiadają stanowi prawnemu. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazano również możliwych prawnych wariantów rozstrzygnięcia zagadnienia, jurydycznych racji mogących przemawiać za tymi wariantami, a także przekonujących powodów, które przemawiałyby za rozstrzygnięciem przytoczonych problemów z punktu widzenia publicznoprawnych założeń skargi kasacyjnej.

Niezależnie od tego, trzeba dostrzec, że podstawy ustalenia przebiegu granicy określone w akcentowanym przez skarżącą § 3 i n. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczenia nieruchomości (Dz. U. nr 45, poz. 453), a także w art. 31 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (jedn. tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 2101 ze zm., dalej - „p.g.k.”), która stanowi podstawę wydania powołanego rozporządzenia,

mają zastosowanie w postępowaniu administracyjnym i dotyczą czynności wykonywanych przez upoważnionego geodetę (art. 30 ust. 1 i art. 31 ust. 1 p.g.k., § 1 rozporządzenia). Natomiast w sytuacji, w której przebieg linii granicznej staje się przedmiotem sporu sądowego, przepis art. 153 k.c. pozostawia sądowi swobodę co do rodzaju środków dowodowych, na podstawie których następuje odtworzenie przebiegu granicy. Wiarygodność i moc tych dowodów podlega swobodnej ocenie, stosownie do art. 233 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 1998 r., III CKN 475/97, niepubl., z dnia 23 października 2013 r., IV CSK 19/13, niepubl. i z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 71/14, niepubl.). Dotyczy to, co oczywiste, także okresu, w którym zostały sporządzone miarodajne dokumenty, oraz przyjętych metod pomiarowych i umożliwia - w ramach swobodnej oceny dowodów - ustalenie przebiegu granicy według wcześniejszej mapy katastralnej, mimo odmiennych późniejszych danych ewidencyjnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1998 r., III CKN 308/97, niepubl.). Skarga kasacyjna, odwołując się do gradacji środków dowodowych właściwej postępowaniu rozgraniczeniowemu w fazie administracyjnej, zmierzała zatem *de facto* do podważenia oceny wiarygodności, jaką Sady *meriti* przyznały konkretnym dokumentom, czyniąc je podstawą rozgraniczenia. W postępowaniu kasacyjnym kwestionowanie oceny dowodów i ustaleń faktycznych jest jednak niedopuszczalne (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Co się tyczy drugiego z zagadnień, jego rozstrzygnięcie nie miało ponadto wpływu na wynik sprawy z punktu widzenia interesu skarżącej. Ustalenie granicy według stanu ostatniego spokojnego posiadania (art. 153 zdanie pierwsze k.c. *in fine*), z uwzględnieniem zastosowanego przez Sąd Okręgowy art. 384 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., okazało się bowiem korzystne dla wnioskodawczyni.

Skarżąca nie wykazała również, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co w świetle utrwalonego orzecznictwa zakłada ewidentną wadliwość zaskarżonego rozstrzygnięcia, widoczną *prima vista* dla każdego przeciętnego prawnika (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Z wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynikało, aby sytuacja taka miała miejsce w niniejszej sprawie, w szczególności zaś jej wykazaniu nie mogła służyć twierdzona sprzeczność zaskarżonego postanowienia z art. 316 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Przepis ten reguluje bowiem wyłącznie moment miarodajny do rozstrzygnięcia sprawy w kontekście podstawy prawnej i faktycznej orzeczenia, nie dotyczy zaś w żadnym zakresie środków dowodowych służących ustaleniu podstawy faktycznej, w tym ewentualnych domniemań faktycznych bądź prawnych.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.